

Szerkesztőség:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bétyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
latások.

A hirdetés díja:
Egy háromsoros betűsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:
Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Pünkösdi szelleme.

Az emberiség legszebb ünnepe a pünkösdi szellemének az ünneplése, a mi az eszme diadalát jelenti.

A világtörténelem legelső lapjai, az emberiség szent bibliái, a mythosok regéi, a pogányok mythológiái mind visszavezetnek bennünket a világmindenség megalkotásához, s az anyagok végtelen keveredéséből egy magasabb szellem győztes munkáját emelik ki egyhangulag, az eszme győzedelmét ünneplik már sok ezer év előtt is.

Az eszme, a szellem diadalát látjuk abban, hogy a világmindenség óriási chaosából kiválik egy lény, emberi porhüvelyvel, és a természet, s föld uraként uralkodik.

Ezt az embert is minden változataiban, kisebb-nagyobb csoportjában, nemzeti, állami alacsonyabb és magasabb fejlődéseiben is az eszmények követése viszi, vezérli a tökéletesedés útján.

Az erkölcsi világnézeteknek egymással való nagyszerű küzdelmében is az eszmék győzedelme jelöli meg az újabb fejlődési irányokat, így látjuk Krisztus magasatos alakját kiválni a tömegből, megdönteni egy erkölcsi világot, mártyr ha látt halni e győzelemért, feltámadással az erkölcsi győzedelmet hirdetni, végre a felvilágosító szellem elküldése által az eszmék győzedelmét megörökíteni, biztosítani azt, a mi nagy küzdelemmel ki lett víva.

Mert nem elég az eszméket győzedelemre vinni, azokat uralmuk érdekében meg is kell erősíteni, s pünkösdi ünnepe a győzelem megerősítésének is ünnepe.

Áhitattal fogadjuk a vallás szent ünnepét, s a belőle merített nemes tüzzsikrát átvisszük az élet minden terére.

Tartozunk ezzel nemcsak önmagunk, de tar-

tozunk ezzel az emberiségnek, a nemzetnek, a hazának.

Visszatekintve mi is ezer éves multunkra, s a nemzet honfoglalásától az ezeréves ünnepig, a nemzetfenntartó erőnek a magasabb eszményekért való küzdelmet látjuk, tapasztalhatjuk, hogy akkor volt a nemzet legnagyobb, midőn a legteljesebb befolyása alatt állott a nemzeti eszményeknek, a bukásból látjuk kiemelkedni a nemzetet az eszményeknek a hazafiság szent érzelmei által megalkotott létráján; virulni, virágozni látjuk, a szent eszmények győzedelmes uralma alatt.

És viszont látjuk a romlást, a pusztulást a hazafias eszményekről való megfélemezés mellett!

Végre maga a tény, hogy küzdelmes multunk után a nagy nemzeti ünnepeket megülhetjük, ez is csak a nemzeti eszményeknek köszönhető.

Az ünnep mámoren azonban ne kábita el lelkünket, ne részegítse meg az elragadtatás győzedelmes érzete, mert a győzelem csak úgy lesz teljes, ha pünkösdi szellemével azt megerősítjük, ha a felvilágosodottság pünkösdi tiszta szellemével örizzük és fejlesszük a multak szent örökségét és ezen küzdelmes, de dicsőséges utunkban nem ösmerünk semmi habozást, semmi kétséget.

A tiszta liberális menten minden salaktól, a tisztult szellem felvilágosodottsága, telitett a tiszta nemzeti eszményekért, a kor szelleme által napfényre hozott törekvésekért való lelkesesedéssel, a nemzeti szent hagyományokhoz való áhitatos conservatív ragaszkodás, becsületes, tisztességes emberek által alkotott és vezetett élénk közszellem, a magasabb nemzeti eszmények és törekvések által vezetett közhatalom, a józan fokozatos építés a kipróbált alapok szétrombolása nélkül; a politikai, jogi egyenlőség, testvériség, szabadság, világeszmények nemzeti alapokon való

fenntartása és fejlesztése, a vallási béke, és türelmességnek a testvériség szent eszményei nevében való ápolása; ezek és hasonló eszmények adhatják meg millenniumunk pünkösdi ünnepének a felvilágosító szellemet, ezek és hasonló eszmék erősíthetik meg pünkösdi szellemének győzedelmét, virágoztathatják fel a nemzetet a hazafias erőnyek tiszta, becsületes útján.

Nagy és dicső az út, a mely így a nemzet fiainak fennmarad, de azzal a biztos boldogító tudattal is tölt el bennünket, hogy a miként mi áldjuk őseink szent emlékét, nemzetalkotó munkáját, így fognak dicsérni egykoron bennünket egy új ezredévek utódai a nemzet fenntartó küzdelmeért.

Es hogy e szent feladatnak megfelelhessünk, jöjj el Pünkösdi szent lelke, mindnyájunk vezérő fénye, vezérelj, vigyél a nemzeti üdvösség szent ösvényén!

Alleluja!

Epilogus.

A gömörmezei millenniumi ünnepélyekről még mindig érkeznek a tudósítások, mintegy bizonyosságnak annak, hogy vármegyénk hazafias gondolkozású közönsége a lefolyt héten nemcsak szívvel-lelélekkel ünnepelt, de gondoskodni kíván arról is, hogy érzelmei a jövő nemzedék számára lapunk révén megörökíttessenek. E tudósításoknak szíves örömmel nyitunk tért, s ez utólag hozzánk beküldött értesítésekből a következőkben számolunk be:

Ujantárvölgyön. Május hó 9-én az ujantárvölgyi üvegyári iskola is igen szépen megünneplelte az ezredik évfordulót. Délelőtt az ünnepi díszbe öltözött gyermekek zászlók alatt, zeneszó kíséretében a kokovai rom. kath. templomba vonultak isteni tiszteletre, kísérve tanítójuk, a szülők és a gyári tisztviselők által. A Szó-

vetne, mint a csapi Tisza miatt; sőt valószínűleg azzal a meggyőződéssel kijelentéssel pipálna le, hogy a Tiszának nincs is forrása.

Ettől eltekintve, én konstatalhatom, mert láttam, hogy a Tiszának forrása van. Es pedig nem is olyan közönséges forrása, mint akarmelyik provinciális jelentőségű patak. A Tisza a hegyoldalba illesztett esővön át jut először napvilágra, s mint gyorsan növekedő esermely fut a tisesovai óriás vízfogó gáttól távol, a hol mintegy 30 millió köbméter víztömeggé egyesül, hogy a hetenkint kétszer megnyitott zsilipeken át a kineztári erdőkből szállított szálfákat Máramaroszigetre leusztassa. Így bannak még itt a Tiszával! De féltelen indulatait már itt is mutatja. — A gát megnyitásakor oly óriás harsogással rohan Körösmezőn keresztül, hogy alig van ember, a ki föl ne ébredne zugására. A gátat éjfélt után nyitják meg, s 2—3 óra tájban rohan keresztül az ár Körösmezőn. Innen Borkuton. Ráhon, Boeskon át, óriás hegyek lábait nyaldosva, néhol csak pár méternyi szűk völgyben fut alá Sziget felé. Körösmező közepén egyesül a Lazoscsinával, s akkor már rendes körülmények között is jóval nagyobb a mi Sajónál. Ráho fölött a Fehér-Tiszával, Fehérpatak alatt pedig a Visóval találkozva, Nagy-Bocskó körül már a Tiszát megillető tekintéllyel hömpölyög, kanyarog tovább.

Körösmező az ország legsajátságosabb községe. Hossza 26, szélessége 24 kilométer. Nagyobb Londonnal, Lakosa zsidó és ruthén. A ruthéneket közönségesen oroszok mondhatjuk. Ők is így mondják. A lakosok száma nincs arányban a község terjedelmével. Biztos számadatokat megállapítani lehetetlen, mert a Galicziából beözönlő zsidó lakosokkal szemben sohasem tudja az ember, hogy hova számítanak. A népszámlálási statisztika csak 1200 zsidót mutat ki, holott a körösmezei zsidók száma fölül van 6000-en. Az oroszok ugyanannyian lehetnek. Magyar egy sines.

Körösmező nevezetessége az állandó tifus járvány; a híres sztratégiai vasút (a melyet Kolozsvári és István szerint azért építettünk, hogy azon a muszka könnyen bejöhessen); a Mórész Pál által furatott és abban hagyatott petróleomút; a közel két kilométer hosszú vasuti alagút. Havasai a Haveriána, Szvidovecz, Pietrosz nyár derekig fehérienek fölötté. Tele 8—9 hónapig tart;

T Á R C Z A.

Pünkösdi . . .

Betölt az ígért, betölt.
Megnyit a menny, zúgó szellőnek
Szárnyán leszállt az égi tűz. —
Láng lelke az örök erőnek.

Kettős tüzes nyelv ihleté
Az ajkakat; ki létre hozta
A felséges tragédiát,
Hívét apostollá avatta.

És lón az egyszerű halász. —
A hit buzgó apostolává. —
A félnék, a bátortalan
Tanítvány, lelkes harcosává. —

Vér áradott tengerre bár.
Vész kele sötét, csapkodva, vészen,
Mint hullám a hajó körül. —
Megállt, küzdött bátran, merészen.

Küzdött; vér-ár, börtön, bilincs,
Sebet maró korbács és ostor
Nem törte meg, törhetlen a
Tizenkét ihletett apostol. —

Előbbre, mind előbbre csak —
A széles föld messze határán. —
Hódítani szívet, lelket, az
Ezeanyi kin, szenvedés árán.

Fegyverök volt a szikla hit. —
Mindenható lelki szabadság. —
Szabadságért, hitért holott
Életüket, véreket adták.

Hol százados vak éj, homály
Borongott, gyujtottak világot. —
Örök tüzet, s e tűz, a hit,
Meghódította a világot.

Széttröte láncazt a fogoly,
A rabszellem, s mi eltemette
Szézzuzta sirja — börtönét.
— A megváltás be lón fejezve.

Óh! bűvös kép! bűvös, esodás. —
Fényed ha mig berezgi lágyan,
Mint csillag fény én lelkem, az
Fel, égve száll buzgó imában.

Nyájas, derengő alkonyán
Tavas szülött pünkösdi napjának,
Itt kin ölek, habja fűrészt
Alkonyodó, hunyó sugárnak.

Gondolkozom; bűvös, esodás
Érzés, fog el; a hunyó fényben
Mint ha tüzes nyelv szállna rám.
Szellő szárnyon, zendülő szélben. —
Borsody Béla.

A Tisza forrásánál.

Irta: MIHÁLYFALVI.

Több évvel ezelőtt vasuton utaztam Csap felől Ujhely felé. Csap alatt a Tisza egészen a vasuti töltés alá kanyarodik s a folyam a vonatról jól látható. Két recipiálatlan utitársam élénk vitába boesátkozott a fölött, hogy miféle víz lehet az? Az egyik azt állította, hogy a Sajó; a másik meg, hogy az a Sió. Hogy földrajzi tájékozottságukat még jobban beigazolják, végre is abban egyeztek meg, hogy az a Garam. Erre aztán én sem tudtam megtagadni a szükségesnek látszó felvilágosítást, és röviden megjegyeztem, hogy — ez a „Tisza.“

Utitársaim egyike, a recipiálatlanabbik, szánakozó mosolylyal tekintve reám, végig simította jobb kezével göndör vukliját és így szólt hozzám nem kis megvetéssel:

„Uraságod úgy látszik, még soha sem látta a Tiszát.“

„Miért gondolja,“ — kérdém némi megdöbbenéssel.
„Mert akkor tudná, hogy a Tisza Tokajnál van“ — felelt ő oly meggyőződés hangján, a mely teljesen kizárja azt, hogy a Tisza Csapon, Szegeden, vagy partja bármely városának közelében föltalálható legyen.

Ha most ez az időközben recipiálat utitársam olvasná, a mi ide írok, hogy a Tisza Körösmező határában, a tisesovai erdőgondnokság területén ered: bizonyára az ő változott körülményei daczára is, még jobban kine-

zat élénklése után Bukovina Antal plébános emelkedett szellemű, hazafias beszédet tartott, buzdítván a gyermekeket, hogy méltó fiaivá váljanak a honnak és buzdítván a hallgatóságot az igaz és őszint hazaszeretetre. A hallgatóságot mélyen meghatotta a remek, szép beszéd és az elhangzott lélekemelő ima után a sokáig emlékeztetőben maradó magasztos templomi ünnepély a Hymnus élénklésével ért véget. A templomból a gyermekek vig zeneszóval és hazafias dalokat énekelve, valószínű zászlóerdő alatt vonultak haza! Délután nagyszámú kokovai vendég jelenlétében az iskolai ünnepély tartott meg az izlésesen feldisznított gyári iskola udvarán, hova a koszoru-diszben lévő millenniumi fák már előzőleg elültették. Novék Emil gyárigazgató rövid, de határozott beszédet tartott, megmagyarázván a gyermekeknek a nagy nap jelentőségét és a hazát éltetve, megnyitotta az ünnepélyt. Ezután a gyermekek éneke és szavalása következett. Igazán meglepte a hallgatóságot a kizárólag tót és német ajkú gyermekek bátor fellépése és szabatos magyarsága szavalata, díszes érdeme ez Golda Lipótnak, a gyár derék tanítójának, kinek ez odaadó buzgólkodása kiváltképpen a gyermekek magyar nevelése körül, már magasabb helyről is elismertett. Golda Lipót tanító gondosan kidolgozott szabad előadása a magyar történelemből, a honalapításból a jelenkorig, általános tetszést aratott. Bukovina Antal a kokovai róm. kath. plébános tólt tolmácsolta a népek a tanító által elmondottakat, megtoldván néhány lelkes, buzdító szóval. Utána Szűcs Géza üveggyári főszámvevő lépett a színpadra, magas színvonalon álló hazafias szónoklatával egészen elragadta a hallgatóságot és midőn saját szerzeményű költeményét szavalta el, szünni nem akaró éljenzéssel jutalmazta a közszeretetlen álló tisztviselőt. Végül Banczik Sámuel kokovai ág. ev. lelkész szólott a néphez, röviden beszélt, de az igaz érzésű magyar hazafi hangján és méltán megérdemelte azon lelkes éljenzést, melyben részesült. Az iskolai ünnepély után az erdőbe vonult a közönség és vig lakmározás közben a hazafias felkészültek egymást érték. Rendkívül meglepte a jelenvölőket a gyári munkások által rendezett gyönyörű lampionos menet, valóban elragadó látványt nyitott. E derék munkások, egytől-egyig tótok, csehek és németek, tiszteletet adtak a magyar ünnepnapnak, velünk örültek, velünk mulattak. Magyar dalokat tanultak be és magyar zászlók alatt vonulva énekeltek azokat. Majd Kusche Károly nevű cseh munkás lépett ki a sorból és oly szép beszédet intézett a vendégek és tisztikarhoz, hogy a „zászlóterpő fészkelődők“ méltán tanulhatnak az egyszerű szerény munkásnéptől. A munkások tisztelgését Szűcs Géza német Tlapa József gyári tiszt pedig cseh nyelven köszönte meg. A feledhetlen emlékü ünnepély csak a reggeli órákban ért véget.

Ratkón. Megihletett lélekkel vettem kezembe a tollat, hogy leírjam azon nagy napok eseményeit, melyeket a létólyt millenniumis ünnepélyek alatt május 9-ik és 10-én Ratkó városában átéltünk.

Mintha csak az ég is kedveskedni akart volna, a hideg, esős időre kísértett a kellemes nap, emelve ez által is az öröminneps fényét. Az eleve megállapított program szerint 9-ikén reggeli 8 órakor megkondultak az összes harangok, mire az elemi iskolák és az óvodának másfélszázánál több növendékei, tanítók vezetése mellett hosszú sorokban az ev. templomba indultak. Csakhamar megtelt a templom a legvalogatottabb közönséggel, a város előjárósága, képviselőtestülete teljes számban, a vidék pedig Latinák Frigyes és Hörk István urak által volt képviselve. — Fél tíz órakor a templomból az azon alkalomra földisznított városi tanásterembe vonult az ifjuság, kísérvé oly distingváltt közönség által, minőt ritkán üdvözölhetünk szerény kis városunk falai között. Mindenki kívánsi volt arra, hogy ezen tulnyomóan tót ajku városba miképen is fog lefolyni egy magyarul rendezett ünnepély. Az igazat megvallva; magam is — a jó ég tudja miért — nem egy aggodalmat álltam ki: talán azon kőza hír, mellyel a rosz nyelvek városunk lakosait

nyara alig van valami. Még a pohánkát is csak nagy gond mellett tényészhetik. — A nép szegény, tudatlan és piszkos.

Most, hogy az oroszok és többi keresztyének husvétja összeesett különös érdekesnek ígérkeztek az ünnepek. Ilyenkor rukkol ki az orosz nép faja és vallása sajátágaival, szokásaival.

Az oroszok, vagy ruthének Máramarosban már választék által is teljesen elütnek az ország minden más vidéki lakóitól. A férfiak gyapjuból házilag készített daróc nadrágot viselnek, amit buzérgyökérral élénk vörös színre festenek. Messziről huszároknak, vagy népfölkelőknek néz né az ember. Keeseke borból ujjatlan pruszlikot huznak, karjukra pedig festetlen darócot. Fejükön báránybőrből, alakatlan főveg trónol. — Az asszonyok, lányok viselete ugyan ez, csak főveg helyett kendőt viselnek és a nadrág fölé előre is, hátulra is egy-egy, rongyból szőtt kötényt kötnek. Minden nő tud lovagolni és sokszor a kemenczét is szétolja, ha nincs elég helye a terjeszkedésre. Ennek örülnek ők nagyon, mert sokkal nagyobb a kivett pászka, mint amikor betették. A kemenczét a monstrozus süteményről egyszerűen le szokták bontani.

A ruthén nép élelmei szereit között legfőbb szerepet visz a pálnka, vaj, turó, tej; legkevesebbet a kenyér és hus. A kenyeret nem is ismerik. Ezenként egyszer, husvéti ünnepekre sütnék kalács formájú kenyeret, amit ők úgy hívnak, hogy „pászka“. Két-három vekányi lisztet aránytalan mennyiségű élesztővel összekevernek s egy ily tömeg tészát rendes kelesztés vagy kovászolás nélkül egy darab pászkává idomítanak. A kemenczét hozzá külön építik. A pászka tetejét, oldalát, safrányszekliczés tejjel sárgára festik és a család férfi tagjai nagy mesterkedésekkel betolják a forró kemenczébe. A keletlen, élesztős tészta, a melegben nagy hirtelen kelésnek indul és sokszor a kemenczét is szétolja, ha nincs elég helye a terjeszkedésre. Ennek örülnek ők nagyon, mert sokkal nagyobb a kivett pászka, mint amikor betették. A kemenczét a monstrozus süteményről egyszerűen le szokták bontani.

A pászka kinézése bizony nagyon ajánló. Hogy sült tészta, annyi látszik rajta. De nem csiklandozza még a leghehebb ember inyét sem. Az orosz azonban józuen falatozza és a család rájár, amíg tart benne. Fölmetszése sem kis dolog. Nagy késsel kétfelé szokták metszeni, hogy a kés csakis az átsült, hajas részét járja meg. A

hazaelenes érzelműeknek illetik, hatott reám is. Nos uraim! jertek, győzödjetek meg, hogy a legmerészebb rágalmakkal illet bennünket, a ki hazafias érzelmünkben kételkedik.

Tíz órakor vette kezdetét az ünnepély a „Hymnus“ két versének három hangban való élénklésével, mire t. Hrk István egyházi felügyelő ur intézett beszédet az ifjusághoz, melyben az ünnepély jelentőségét eseteite. — Kovács György V. oszt. tanuló „Ezer év“ című költeményt, e sorok írója pedig „A honfoglalás és hazánk ezer éves léte“ cím alatt tartott magyar előadást, Kornyó Emilia VI. oszt. tan. hazánk megkoszorozott térképét beszélt. Faluba Mária és Klineczko András VI. o. tanuló „Árpád és a honfoglalás“ról. Ehn Mária VI-ik oszt. tan. „Szent-Istvánról.“ Hrvol Mária „Hunyady“, Duda János „A látok“, Fischer Emánuel „Ki volt nagyobb?“ Kuricz János „Előre“ című költeményeket szavalták. Ezen felül az iskola növendékei énekeltek a „Honfi dal“, a „Király himnusz“, „Áld meg Isten“ című énekeket. Végül Klineczko János VI. oszt. tanuló ünnepélyes fogadása az összes tanulók nevében; Tiszteendő Zaehar Sámuel lelkész ur záró beszéde és a „Szózat“ élénklése képezte az ünnepély utolsó pontját. Délután volt az iskolás növendékek majálisa, melynél a házigazda szerepét a város képezte.

Május 10-én a hálaadó isteni tisztelet tartott és pedig — tekintve a nagy nap jelentőségét — úgy tót, mint magyar nyelven. A vidék e napon is szépen volt képviselve. Isteni tisztelet után diszjülest tartott a város, melyen — tekintve mostoha anyagi viszonyainkat s minden nagyobb alkotásra ez idő szerint képtelen kispárosaink helyzetét, (pedig ezekből áll városunk összes lakossága) — jegyzőkönyvbe vétetett, hogy a városháza és templom környéke, valamint „Koponya“ nevű erdő részlet a millennium emlékére befásították, a tanítók fizetése pedig 50—50 frrtal javították. Délután népünnepély, este kivilágítás és táncmulatság szépen sikerült.

De ha már idáig tévedtem, legyen szabad még megemlítenem, hogy a jelen millenniumis év városunk beléletében is idézett elő változásokat. Városunk előjáróságának a választását értem, melynél főbírók: Havran Dániel, pénztárnok: Havas András, városi gazdák: Krokavecz András, helyettes bírók pedig a volt főbíró: Faluba András lett megválasztva.

Hizsnýón is megtartották a millenniumi ünnepélyt. A hizsnýói r. k. elemi és a hizsnýóvízi iparos tanoncz iskola növendékei május 9-én d. u. 2 óra tájban a hizsnýóvízi vasgyárban zászló alá gyülekezve szép menetben indult Hizsnýóra a r. k. iskola tantermében, hol az ünnepély megnyitóját Gonda B. vasgyári kereskedelmi intéző ur tartotta. Felolvasást Labos József tanító tartott. A legtöbbször tót anyanyelvű tanulószág magyaros hangzású éneke, a történelmi események elmondása és a lelkes szavalatok valóban szép tanubizonyosságai voltak a bekövetkező új ezred évrnek. Az ünnepélyt Ft. Suszter Antal Jolsva város új plébánosának lelkes szavai zárták be. Ünnepély után a „Heinzelmann“-féle vasgyár igazgatósága által adott uzsonnára gyűlt össze a 80 tagból álló tanuló sereg. A vasgyár valóban derék igazgatósága áldozatkészségeért e helyen is fogadja a tanulószág köszönetét. A gyár tisztviselőikora teljes számban vett részt ugy az ünnepélyen, mint az ezt követő közvácsorán, hol a toasztok sorát Ft. Verbjár Péter, most már Rimaszombat esperes plébánosa, a haza és a király éltetésével nyitotta meg. A társaság a késő esteli órákban — „Isten áld meg a magyart“ elhangzása mellett — oszlott fel.

Levelezés.

Ratkóvölgy, 1896. május 18.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Rozsnýói Híradó“ 20. számában olvassuk, hogy a kereskedelmi miniszter ur Mandel Gyula, Hoffmann Sándor és Quittner Vilmos építési vállalkozóknak a ma-

körülmetszett helyen azután erős tornapróbák folytán aként válik kétfelé, hogy a közepén nyersen maradt rész egy tömegben marad. Mert ha azt akarú az ember, hogy ennek a monstrozus tészta-masszájának a közepe is megsüljön, akkor a külső részét korommal kellene égetni. A nyers tészta tömeget a pászka közepéből gondos női kezek kiválasztják és újra dagasztás, vagy gyúrás után kifőzik galuskának. Hogy kárba ne vesszen!... Magát a pászkát megkóstoltam; nem igen ízlett. A belőle készült galuskát már nem kóstoltam meg: az még ugy sem ízlett volna.

Husvét első napjára virradó éjjel át a kültelken lakók is mind bevárodorolnak a faluba s hajnalkor már megindul a pászkaszentelésre a hívó oroszok karavánja. Minden mozogni képes ember és asszony, lehetőleg kocsin vagy lóháton, csak kényszerűségből gyalog, elvándorol a három orosz templom közül valamelyikhez, magával vivén a husvéti pászkát, ezenkívül sódar, keeske vagy juhturó, savanyított káposzta és egyéb zöldség, kolbász és sárgarépa, vöröszékla keverékből álló husvét, speciális orosz eledelt, ezenkívül minden kézelhető ételt és italt, a nép ezrei tolongják körül az orosz templomokat és lerakják sorba, kacsaringós vonalakba a hozott megszentelendő czikkeket. Öt órakor már minden harang megkondul és hat óráig huzzák őket. A hegyek tetején ezalatt mozsár-ágyuk durrognak. Hat órakor a három orosz pap, teljes ornátusban kivonul a maga temploma elé s az élelmi szerek között, ceremóniális énekléssel körül jár, azokat megszenteli és bemegy a templomba, utána a hívek közül az, aki befér. És hangos mise közben ismétli áldását a nép által hozott élelmi szerekre. Ennek végeztével a nép felszedi a maga holmijét, a paplakba beviszi egyházi adóként, a többit pedig hazaviszi s él belőle, a mig tart benne. De a szentelt dolgok részint megfekszik, részint megviselik az orosz nép gyomrát ugy, hogy egy hétig közöttük nem láthatni embert, aki nem beteg vagy nem részeg.

Az orosz templomok a husvéti ünnepnapok alatt magyar nemzeti zászlókkal vannak földisznítve és a mozsárdurrogás is csak kedden szünik meg.

A római katolikus oroszok mindebből csak a pászkaszentést tanulták el, de azt is megeszik szenteletlen állapotban.

A zsidók . . . ők az egész keresztyén husvéti ál-

gyar államvasutak Tiszolez állomásától a murány-völgyi helyi érdekű vasutvonalra előmunkálati engedélyt adott.

Örömmel üdvözölünk minden újabb törekvést s válnalatt, mely kedves megyénk felvirágozását igyekszik előbbrevinni; de nem titkolhatjuk el sajnó fájdalomakat sem akkor, midőn tapasztaljuk, hogy némely vidék igen el van hagyatva, nem törődik annak előbbrevitelével senki, de senki.

A Rimaszombat—Nagy-Rőcze utvonalának kiépítése évtizedekkel ezelőtt ietti tervbe véve, megkezdve, s ha a boldog emlékü s fáradhatlan tevékenységű Guha Viktor hercegi erdőmester ma él: a millenniumra tökéletesen elkészült volna.

De tessék ez utat, egy ép kéz-lábu, hiánytalan bordájú, kitünő étvágyú Árpád-ivadéknak mai napság egy-huzamban megtennie: biztosan számíthat rá, hogy a rimaszombati utazó Nagy-Rőczén valami könyöröltes emberbarát ápoló karjaiba fog hanyatlani, — a nagy-rőcei pedig — mint igazi maródi — egyenesen a megyei kórház kapuján kopogtathat.

Midőn a jolsvavölgyi vasut kiépült, általános volt azon nézet, hogy e helyett Rimaszombatot kellett volna egyenes összeköttetésbe hozni Jolsvavölgyével.

S ha annak idején az érdekelt vidék megszólal, mozgalmat indít s a befolyásos intézőkörök az ügyet figyelmeztet, pártfogásukkal támogatják: ma Rimaszombatot Jolsvától elválasztó három völgyön keresztül robot a vonat, melynek gőzpárai termékenyítő áldásként hullottak volna e vidék szegény, boldogulást Amerikában kereső lakosaira. De hisz ez ügyet bármikor napirendre lehet hozni.

Milyen szépen lehetne ezen vasutvonalat vezetni a rimaszombati szőlőhegy körül Zeherje alatt Balogra, innét Bugyikfala felé s a hercegi uradalom derenekéi erdőségén keresztül Ratkóvölgyére, Vörösvágás, Rákos, Nandras érintésével Jolsvára.

Hogy kifizetné-e magát ezen vonal? Azt megítélheti minden ember, ki e vidéket ismeri. — De vajjon szükséges-e? Ennek bizonyítására ezennel tisztelettel felkérjük az érdekelt vidék hazafias polgárságát, a nép javát szíven viselő s boldogulásán fáradozó mélyen tisztelt befolyásos egyéniségeit.

Tekintetes Szerkesztő urat pedig a legőszintébb érzellemmel kérjük: legyen szives e soroknak — bár a hirdetések között is — becses lapjában helyet engedni, hogy a kit illetnek s ért hozzá, szólhasson a dologhoz.

Ha egyáltalán tartogat számunkra kopott tarisznyájában valamit az idő: hadd derítsen mi reánk is az új ezredév hajnala egy szebb s boldogabb jövőndöt.

Millenniumi hazafias üdvözléssel Többen.

Hírek és vegyesek.

Királyunk gyásza. Szerdán délelőtt lesnjtó hirt vitt a táviró a világ minden részébe, tudatván királyunk fivérének *Károly Lajos* főhercegnek május 19-én bekövetkezett halálát. A gyászeset közéről érinti hazánkat, mert a boldogult főherceg törvény szerint a magyar királyi trón örököse volt s királyunk már másodikszor jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy koronájának örökösétől a kérélfelhetetlen sors megfosztotta. A millenniumi ünnepek örömmámorában uszó magyar nemzet leteszi ünneplő köntösét, hogy együtt gyászoljon avval a szeretett uralkodóval, ki még pár nap előtt is osztozott hű nemzetének örömeiben. Városunk középületein a mosolygó tricolorokat sötét gyászlobogókkal eserélték föl, jelül annak, hogy nemzet és uralkodója örömben és fájdalomban együtt éreznek.

Ösztöndíj alapítvány. Vasárnap, e hó 17-én a református egyháztanács ülést tartott: ez volt az első, melyen a beiktatott új lelkész is, mint elnöktárs rész

lapotról nem vesznek tudomást épen ugy, mint más helyeken.

Körösmező állapódó fészke a hastifusznak. Hogy a víz vagy levegő-e a járvány előidézője, nem tudhatni. De a tifusz tényleg ugy grasszáll három év óta e helyen, hogy alig van 2—3 nap tifuszos halott nélkül. A vasutépítésnél alkalmazott baráberék közt dühöngött legjobban 1893- és 94-ben. De még a mult évi áprilisban is százával kapták meg a lakosok, pedig a barábereknek már alig volt ekkor híre Körösmezőn. A járvánnyal szemben a hatóság alig tehet valamit. A széjjelszört község távol fekvő részeiben sem az élőkrol, sem a halottakrol nem vehetni pontos tudomást. A megbetegedéseket számon tartani még bajosabb. Sokszor évek után tudódik ki, hogy ez az orosz vagy az a zsidó már nem él. De olyan eset is van, hogy az élő nem talál senkit, aki őt ismerne. Egész életén át nem érintkezett az emberekkel annyira, hogy alakját, nevet vagy viszonyait valaki megjegyezte volna.

A nép életmódja hasonlít az erdélyi hegyek oláh lakosaiéhoz. Állattenyésztés, tavágás, tej-turó árulása; ezek képezik keresetük forrását.

Máramarosmegye természeti szépségeit mind szépen leírta P. Szatmáry Károly. En erről újat igazán nem tudnék írni semmit. De meg a máramrosi természet csak július és augusztus hónapban ébred teljesen életre; az április még ott hó és jég.

De meg kell említenem érdekes vasutját, mely a Tisza völgyén föl, Galicziába vezet át. Érdekes és drága vasut ez nagyon. Erdekessé teszik a havasok, melyek között és alatt épült. Drágává teszi a sok alagut és a Tisza, mely gyakran elmosa a töltését. És főleg drágává teszik a *mozgó hegyek*. Itt ugyanis a hegyek mozognak. Alig van hegy a felső tiszavölgyön, mely egy helyben maradna. Furcsa geológiai képlet az egész vidék. Nyers palakó, ami ha átázik, folyton csúszik lefelé. A vasutat mindenestől eltolja vagy magával viszi több öltre is. Sőt van egy alagutja, Borkut alatt, a mely furás után mindenestől keresztbe fordult a vasuton. Ugy kellett utána építeni a vasutat is; de szembetünő maradt sajátoságos helyzete.

Eladó telek.

A vásártérre néző, mintegy 1400 ölet képező üres telek eladó. — Házhelynek, gőzfürdőnek, nemkülönbön gyári-ipari célokra igen alkalmas. — Értekezhetni lehet **Róth Lajos** tulajdonosnál Rimaszombatban. 2-3

Hirdetmény.

1563. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államasutaknak a putnoki vasúti állomás kibővítése iránti kisajátítási ügyében a putnoki 956. számú telekjegyzőkönyvben 1052. helyrajzi számú **Osváth Tamás** illetve örökösei, gróf **Serényi Béla**, **Horváth Dénes**, **Horváth Sándor**, **Horváth Mária** tulajdonát képező, s a betervezett tervrajzban és kártalanítási iratokban megjelölt ingatlanságra nézve a kártalanítási eljárás megkezdése határidejéül az **1896. évi május hó 30 ik** napjának d. e. 10 óráját tűzte ki Putnok nagyközség közbizához, mely határnapra és időre az összes érdekelték, valamint a távollevők és ismeretlen tartózkodásuakra nézve kirendelt ügygondnok **Farkas Gyula** hités ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Kir. törvényszék Rimaszombatban, 1896. április 13.
Langhoffer Viktor, kir. tvszki jegyző. **Kubinyi**, kir. tvszki elnök.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló cipészüzletemet és raktáramat** a tavaszi és nyári időnyre **női-, férfi- és gyermek-**, részint saját műhelyemben fiam felügyelete alatt készült, részint előkelő **budapesti és bécsi** gyárakból beszerzett **minden fajulábbeliárukkal dúsan felszereltem**, minek folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszerű igényeit is — akár kész, akár megrendelésre gyorsan előállítandó áruimmal, **legjutányosabb árakon**, kielégíthetem.

Az a jó hírnév, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szíves megrendeléseinek gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése által teljes megelégedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe újabban ajánlom magamat és üzletemet, s irányomban eddig is tanúsított lekötelező pártfogásáért őszinte köszönetet mondok, maradtam Rimaszombat, 1896. május hó 6-án.

kiváló tisztelettel

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

Hirdetmény.

108. sz. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkövi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. kincstár** végrehajthatónak **Jéney Ráfaelné** sz. **Anderko Mária** végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 68 kr. s jár iránti árverési ügyben, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Jéne községben fekvő s a jénei 2. szíjkyben A I. 3. 6. 7. és 10. sor, 54. 264/a, 294. és 211/b/3 hrszám alatt özv. Jénei Ráfaelné sz. **Anderko Mária** tulajdonánál felvett ingatlanokra a 305 frt kiküldési árban elrendelte s annak megtartására határnapul: **1896. évi május hó 26-ik napjának** d. e. 10 óráját Jéne községben a bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is eltoznak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10%-át azaz 30 frt 50 krt. készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvalékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a baaupénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1896. évi január hó 30-án.

Aldorffer, kir. törvszéki bíró.

Eladó.

Egy kisebb fűszerkereskedés **bolti berendezése**, még majdnem teljesen új állapotban, jutányos áron eladó.

A venni szándékozók forduljanak **Spitzstein Salamon** tulajdonoshoz Rimaszombat, Szijjártó-utca 2. sz.

Hirdetmény.

261-ik szám. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. törvény-czikk 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Rimaszombati s illetve Mohácsi kir. Járásbíróság 1895. évi 37. 97. számú illetve az 1896. évi 1662. számú végzése következtében **Dr. Kemény Simon ügyvéd** által képviselt **J. H. Subak et Söhne** cég illetve **Dr. Szekrényessy Ferencz ügyvéd** által képviselt **Klein** s társa cég esődtömege javára **Poliozer Sámuel** ellen 291 frt 80 kr. illetve 36 frt 90 kr. s jár. erejéig foganatosított végrehajtás után le és felülfoglalt és 729 frtra becsült házi butorok, ruha s ágyneműek, bolti áruk és felszerelések, eseségek stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Rimaszombati kir. Jbíróságnak 1866. és 1703. számú végzése folytán, és pedig J. H. Subak et Söhne részéről: 291 frt 80 kr. tőke, ennek 1894. július 1-étől 1895. július 1-ig 6%, azontul 5% kamatai. 100 frt 52 kr. eddig megállapított költségek. Klein s társa cég részéről: 36 frt 90 kr. tőke, 1895. november 11-től 5% kamatai, 26 frt 70 kr. eddigi költségek erejéig Tiszolozon alperes lakásán leendő eszköz-lesére **1896. május hó 28-ik** napjának d. u. 1 órája határidőül kitézik s ahoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénz fizetése mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombatban, 1896. május 14.

Gasko János, kir. bir. végrehajtó.

Uj üzlet!

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy **Rimaszombatban**, Kossuth-utca 1-ső szám alatt (**vármegeyház mellett**)

férfi-szabó üzletet

nyitottam. Raktáron tartok dus választékban, honi és angol ruhaszöveteket; férfi- és gyermekkalapokat; több évi gyakorlatomnál fogva izléses, divatos és kifogástalan szabásu férfi ruhákat készítek, jutányos áron.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy előzékeny kiszolgáltatás, valamint pontosság által a nagyérdemű közönség bizalmát megnyerhessem.

Becsés rendeléseiket kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Králik Béla,

férfi-szabó

A magyar ált. **kőszénbánya** részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

a közeledő

cséplési időnyre

különös figyelmébe ajánlja a t. cz. **gazdálkodóknak**, valamint **gőzmalmosoknak**, **szeszyárosoknak**, **tégla- és mészégetőknek** és egyéb **iparvállalatoknak** **kazán- és szobafűtéshez** kiválóan alkalmas

akna-, cséplési koczka és darabos szenét

királdi és sajószentpéteri bányáiból **legjutányosabb áron**, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva. 1-6

BORSZÉKI VIZ! AZ ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és különösen pedig a **gömörmegeyi kereskedővilág** szíves figyelmét felhívni arra, hogy a világszerte ismert

Borszéki savanyuviz

egyedüli főraktára — Gömörmegeyre nézve — üzletben van elhelyezve. Ezen legelőkelőbb és ugy élvezhetőség, mint gyógyhatás tekintetében **páratlan minőségű** borszéki savanyuviz nálam akár üveg, akár ládaszámra mindenkor igen jutányos áron kapható, s a nyári időszakon át fogyasztásra kiválóan kellemes és ajánlatos.

Rimaszombat, 1896. május 20.

Tisztelettel

Stech Kálmán,
RIMASZOMBAT, FÖTÉR.

STECH KÁLMÁN kereskedése **RIMASZOMBAT**.

Olcsó nyaralás fenyvesek között.

A DOBSINAI JÉGBARLANG

VILLATELEPÉN.

Árak havonként:

Szoba egy személyre világítás- és takarítással . . . 25 frt — kr.
Szoba egész családnak világítás- és takarítással . . . 30 frt — kr.
Teljes étkezés személyenként 30 frt — kr.
Teljes étkezés gyermekeknek féláron.

Kitünő gyógyhatásu **fenyőfürdők** tüdőbetegek számára!

Tudakozódhatni: **GÖMÖRY GYÖRGY** bérlőnél **DOBSINÁN**.

Hirdetmény.

A „Miskolczi hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ezidei

IV-ik évi gyapjúvásár

beraktározással egybekötve 1896. évi június hó 10-ik napján tartatik. — Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság

igazgatósága.

2-3

Utánnymot nem díjaztatik.